

IV / 3.5

Mednarodni publikisti raziskovalni
institucio geografski tabeli
POMURJE 5

11. - 20. juli, 1976 - Hodoš.

Sociologija geografsko funkcioniranje
narodnostno mešanega ozemlja

Ljubljana, marec 1977

INŠTITUT ZA GEOGRAFIJO UNIVERZE V LJUBLJANI
LJUBLJANA, Aškerčeva 12/II

MEDNARODNI MLADINSKI RAZISKOVALNI SOCIALNO GEOGRAFSKI
TABOR POMURJE 5 - HODOŠ 1976

SOCIALNOGEOGRAFSKO PROUČEVANJE NARODNOSTNO ME-
ŠANEGA OZEMLJA

Redakcija: Metka ŠPES, asistent

Ljubljana, marec 1977

MEDNARODNI MLADINSKI RAZISKOVALNI SOCIALNO GEOGRAFSKI
TABOR POMURJE 5 - HODOŠ 1976

11. - 20. julij 1976

Organizator: Republiški koordinacijski odbor gibanje
"Znanost mladini", Ljubljana

Strokovni organizator: Inštitut za geografijo Univerze
v Ljubljani

Strokovni vodja: prof. dr. Vladimir Klemenčič
Tehnični vodja: Metka Špes, asistent

Mentorji: Ludvik Olas, profesor geografije, Pedagoška
akademija, Maribor

Andrej Černe, asistent, Inštitut za geografi-
jo Univerze v Ljubljani

Blaž Krivic, asistent, Inštitut za geografi-
jo Univerze v Ljubljani

Metka Špes, asistent, Inštitut za geografijo
Univerze v Ljubljani

Sedež tabora: Osnovna šola Hodoš

I. UVOD

Mednarodni mladinski raziskovalni socialno geografski tabor je potekal od 11. - 20. julija 1976 s središčem v Hodošu. Udeleženci tabora in mentorji so bili gostje na osnovni šoli v Hodošu.

Pobuda za mladinski tabor je dal Republiški koordinacijski odbor gibanje "Znanost mladini" in ga tudi finančno omogočil, strokovno organizacijo pa je kot že nekaj let nazaj prevzel Institut za geografijo Univerze v Ljubljani.

Skupino mladih raziskovalcev je sestavljalo 35 dijakov srednjih šol, od tega tudi 5 dijakov gimnazije za Slovence iz Celovca, pri vseh fazah raziskovalnega in terenskega dela sta sodelovala profesorja geografije iz Trsta: prof. Gojmir Budal in prof. Ksenja Levak-Budal.

Delovni program tabora je zavzemal proučevanje sodobnih regionalnogeografskih in socialnoekonomskih ter demografskih procesov nacionalno mešanega ozemlja. Celotno delo je potekalo v dveh smereh: obravnava vasi in katastrske občine Hodoš, na drugi strani pa proučevanje vseh omenjenih problemov narodnostno mešanega s Slovenci in Madžari poseljenega območja občine Murske Sobote.

Za uvod terenskega dela so udeleženci mladinskega tabora poslušali dvoje predavanj:

- prof. dr. Vladimir Klemenčič: Problematika nacionalno mešanih ozemelj s posebnim ozirom na nacionalno mešano ozemlje Prekmurja;
- dr. Mirko Pak o metodah raziskovanja transformacije pokrajine.

Za udeležence tabora je bil vsekakor zelo zanimiv razgovor s predstavnikom madžarske narodnosti ing. Eerijem, ki je mladim iz vse Slovenije in Zamejstva razlagal o položaju madžarske narodnosti v Sloveniji in še posebej ob funkcioniranju dvojezičnosti in o tem, kako izgleda pouk v dvojezični šoli in program v otroškem vrtcu.

Poldnevna ekskurzija po Prekmurju ob strokovnem vodstvu prof. Olasa, pa je mladim omogočila, da so dobili popolnejšo podobo o tej obmejni slovenski regiji.

Pol, delovnega dne smo namenili prebiranju obstoječe literature in razgovorom o položaju slovenske narodnosti v Italiji, Avstriji in na Madžarskem ter o položaju italijanske in madžarske narodnosti v Sloveniji.

Udeleženci tabora so v skupinah prebirali literaturo, napisali kratka knjižna poročila in jih predstavili, da smo se na koncu lahko pogovorili o njihovih zapažanjih in ugotovitvah.

Naslednja faza je bila terensko delo. Mladi raziskovalci so delali v treh skupinah: kartiranje izrabe zemlje po kulturah v k.o. Hodoš, anketiranje vseh gospodinjstev v naselju Hodoš in prepisovanje podatkov na Katastrskem uradu v Murski Soboti. Skupine so se vsak dan menjavale, tako, da so se udeleženci seznanili z vsemi oblikami dela.

Zadnje štiri dni smo posvetili analizi zbranih podatkov, sestavljanju poročil in risanju kart ter diagramov.

Na zaključnem seminarju so mladi raziskovalci poročali o opravljenem delu po posameznih skupinah ter predstavili karte in diagrame za raziskano problematiko. Povzetek vsakega poročila je bil prebran še v madžarščini.

Na koncu je potrebno omeniti, da so poleg strokovnega dela, udeleženci tabora, imeli dovolj časa še za družabno življenje za razgovore in srečanje z mladinci v vasi in vojaki na karavli, s njimi so igrali tudi nogometno tekmo.

Poročila, ki so v nadaljevanju elaborata, so pisali udeleženci tabora sami, zato se po obliki razlikujejo, so pa odraz njihovih opažanj in raziskovalnega dela.

Špes Metka - asistent

II. SOCIALNO GEOGRAFSKA PROUČEVANJA NARODNOSTNO MEŠANEGA S SLOVENCMI IN MADŽARI POSELJENEGA OBMOČJA OBČINE MUR- SKA SOBOTA

1.) Splošno geografski oris obravnavanega območja

Člani skupine: Vengust Nataša: I. Gimnazija, Ljubljana
Peilschmidt Marija: Pedagoška akademija,
Maribor
Kneževič Miomir: I. Gimnazija, Ljubljana.

Goričko je pokrajina prekmurskih gor. Kot nam že ime pove, so tu gorice glavna oblika površja in dajejo značilno potezo reliefu.

Goričko je del prostranega gričevja, ki se nadaljuje na Madžarsko in avstrijsko stran. Površje sestavljajo najmlajše terciarne plasti. Zemlja je slaba, pesek je le slabo prekrit s tenko plastjo prepereline, geološka sestava ni enotna. Zahodni pas je sestavljen iz kamnin zgodnjega miocena. To se pozna tudi na kvaliteti zemlje, ki je v tem delu Goričkega bolj primerna za obdelavo. Druga izjema, sicer precej enoličnega Goričkega, je bazaltni groh, ki ga lahko zasledimo v okolici Gradu, kjer so tudi številni kamnolomi. Bazaltni groh je nastal ob vulkanskih izbruhih in sicer iz vilkanskega pepela in kamenja.

Značilnosti hidrografskega omrežja:

Pomen Rabe je majhen, ker so njeni pritoki na desni neznatni, zato pa ima Mura večji pomen za Goričko, saj obvladuje skoraj ves vodni odtok. Reka Mura se je skozi geološka obdobja vedno bolj predstavljala proti jugu, njeni levi pritoki so se daljšali, tako da ima ta reka danes zelo nesimetrično porečje. S tem, ko se je Mura premikala, je zapustila za sabo sledove, - precej prostrane terase. Na zahodu so doline zarežane od severa proti jugu in so precej velike. Proti vzhodu se zmanjšu-

jejo in spremenijo svojo smer proti jugo-zahodu. Druga pomembnejša potoka Goriškega pa sta Krka in Kobiljanski potok.

Značaj površja:

Goričko je izredno enolična pokrajina. Ima manj dolin kot npr. Slovenske gorice, ker so tla peščena in erozija na tem delu ni bila tako močna.

Toda tudi tu lahko opazimo velike razlike med posameznimi deli. V srednjem Goriškem prevladujejo ožje doline in zato ni pogojev za nastajanje vlage - polja so predvsem na slemenih in zgornjih legah. Na zahodnem delu Goriškega so doline široke, zato je dovolj prostora in vlage tudi za njive in travnike.

Sicer pa je Goričko na splošno precej položno, saj največja absolutna višina doseže le nekaj čez 400 m.

Gospodarske zamere:

Goričko prekrivajo prostrani gozdovi (predvsem bor), ki pa ne dajejo pomembnejšega deleža gospodarstvu.

Zemlja je slabo rodovitna, zato pridelke (ječmen, krompir, rž, pšenica) kmetje porabijo predvsem zase. Živine nimajo mnogo, nekaj je trte, ki pa zaradi slabe kakovosti ni omembe vredna.

Splošna družbeno gospodarska značilnost narodnostno mešanega ozemlja v Prekmurju je relativno zaostajanje v geografskem razvoju za drugimi predeli Slovenije. Zemljiško posestna struktura, dediščina preteklosti je neugodna, rast delovnih mest v panogah zunaj kmetijstva pa ne dohiteva potreb po zaposlitvi prebivalstva. Delež kmečkega prebivalstva v Pomurju, regiji v severovzhodni Sloveniji, na območju katere leži naše narodnostno mešano ozemlje je zato v letu 1971 še vedno 55,7 %. Člani kmečkih gospodinjstev skušajo doseči ugodnejši življenjski standard z zaposlitvijo zunaj kmetijstva, delno z dnevnim mi-

griranjem v bližnje zaposlitvene centre, delno pa odhajajo na sezonsko delo v tujino. Del teh se tudi za stalno odseli. Posledica tega procesa se odražajo v praznenju posameznih območij narodnostno mešanega ozemlja.

Prirodno-geografsko pomeni narodnostno mešana ozemlja vzhodni del Goriškega, ki je razrezan na tri doline. Hodoš z okolico odmaka Velika Krka, ki je ustvarila sorazmerno široko dolino, po kateri je bila speljana železnica. Domanjševce z okolico odmaka Mala Krka. Večji jugovzhodni del ozemlja, ki smo ga obravnavali pa pripada porečju Kobiljskega potoka. Dolina leži v jugovzhodni smeri in tu je tudi največ dvojezičnih vasi. Te doline so med seboj ločene z relativno višjimi slemenami, katera so vsaj do sedaj preprečevala dobro prometno povezavo. To je tudi ornosni razlog, zakaj se tu ni razvil centralni kraj. Najbližji temu pojmu centralnega kraja so Prosenjakovci z večjo gravitacijo, gostoto in sorazmerno višjim deležem zaposlenega prebivalstva v sekundarnih in terciarnih dejavnostih.

Nacionalno mešano ozemlje občine Murska Sobota je razdeljeno na 11 katastrskih občin. Na tem teritoriju prebivalstvo ni enakomerno naseljeno. Največja koncentracija je na območju katastrske občine Prosenjakovci. Na 1 km² živi več kot 70 ljudi. Polagoma gostota pojenja od centra proti jugu in severu. V Berkovcih se giblje od 50 do 55 ljudi/km², v Lončarevcih 40 - 45 ljudi/km², v Čikečki vasi in Domanjševcih od 35-40 ljudi/km². V obmejnih območjih je gostota najmanjša, izjema so le Prosenjakovci. (vHodošu, Krplivniku, Središču, Pordašincih in Motvarjevcih se gostota giblje od 30 do 35 prebivalcev/km². Najbolj redko so poseljeni Domanjševci.

Zaključek

Uvodni referat ima namen, da nam predstavi Goriško v širšem obsegu ter nacionalno mešano s Slovenci in Madžari poseljeno območje - prirodno geografsko pomeni to vzhodni del Goriškega

s tremi vzporednimi rekami, katerih doline so med seboj ločene in so preprečevale boljše prometno povezanost.

Ker je bila pokrajina skozi stoletja periferna, je tudi gospodarski razvoj precej zaostal. Slabi pogoji za kmetijstvo, tako fizično geografski, kot družbeno geografski (madžarsko sodno pravo omogoča drobitev posesti) in pomanjkanje industrijskih obratov je pogojevalo zaostalost te pokrajine v primeru z ostalo Slovenijo.

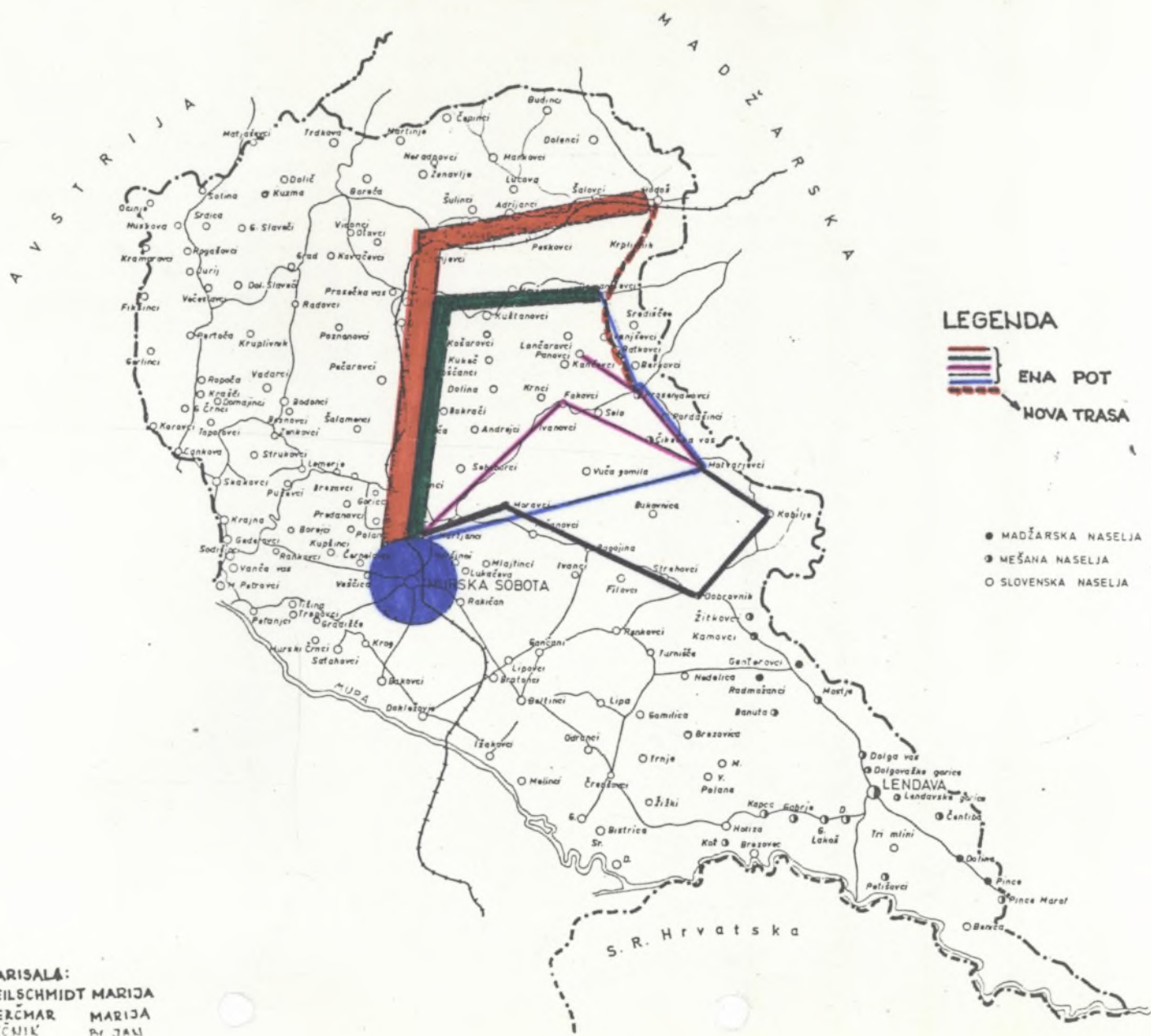
2. Prometne razmere na nacionalno mešanem ozemlju občine Murska Sobota in oskrba prebivalstva

Člani skupine: Štrbenc Manja, Gimnazija Celje,
Kosednar Majda, Gimnazija, Murska Sobota

Razvitost prometnega omrežja v Prekmurju je odraz stoletne povezanosti te pokrajine z agrarno in polfevdalno Madžarsko. Prekmurje, v sklopu Ogrske, je bilo z reko Muro odrezano od matične Slovenije in je tako predstavljalo obrobno ogrsko pokrajino, ki so se jo vse pomembnejše poti, povezujoč Avstrijo in Ogrsko z ostalo Evropo, izogibale. Vsa bližnja in večja naselja na Ogrskem so bila na široko obdana z agrarnim zaledjem, ki jih je oskrbovalo z delovno silo in agrarnimi pridelki, tako da Prekmurje ni imelo na Ogrskem ne tržišča za svoje produkte, ne industrijskih centrov, kamor bi lahko pošiljalo svojo odvečno delovno silo. Murska Sobota in Lendava sta bili povezani z Budinpešto po dveh železniških progah, ki pa iz prejšnjih razlogov nista imeli gospodarskega pomena, prav tako kot ceste.

Tudi stara Jugoslavija je storila le malo, da bi tesneje povezala Prekmurje z matično Slovenijo. Vzpostavila je železniške zveze med Mursko Soboto in Ljubljano. Leta 1969 je bil ukinjen železniški promet med Hodošem in Mursko Soboto. Prav ukinitve te osnovne prometne arterije, ki je tako rekoč povezovala pretežni del Goričkega z Mursko Soboto in naprej z ostalim svetom je pomenila preobrat v razvoju cestne povezanosti te pokrajine. Izgubo železniške proge je bilo treba nadomestiti z odpiranjem novih avtobusnih zvez, s tem pa je bilo potrebno usposobiti tudi cestno omrežje. Pričelo se je z asfaltiranjem ceste Murska Sobota - Hodoš, postopoma pa se izpolnjuje celotno cestno omrežje na Goričkem. Danes predstavlja Goričko gravitacijsko območje Murske Sobote, nadaljnji gospodarski razvoj celotne pokrajine pa neposredno zavisi od odprtosti državne meje z Avstrijo in Madžarsko.

PROMETNA POVEZANOST NA NACIONALNO MEŠANEM OZEMLJU

MARISALÁ:
 PEILSCHMIDT MARIJA
 KERČMAR MARIJA
 PEČNIK BI JAN

Analizirali smo prometni položaj in prometno povezanost narodnostno mešanega ozemlja, ki pripada občini Murska Sobota. Naselja leže v vzhodnem delu Gorčkega in naravno gravitirajo proti vzhodu, proti dolini velike Krke. Usmerjenost dolin proti vzhodu je torej v preteklosti odigrala veliko vlogo v razvoju te pokrajine. Danes ti naravni faktorji glede na razvoj tehnike in razpoložljive mehanizacije ne pomenijo več naravne ovire pri gradnji cestnega omrežja. Osnovni problem predstavljajo danes fizična sredstva.

Tri osnovne prometne žile, ki povezujejo te kraje z Mursko Soboto so: Hodoš - Murska Sobota, Domanjševci - Murska Sobota, Prosenjakovci, Motvarjevci-Murska Sobota.

Podatke smo izbrali iz avtobusnega voznega reda iz l. 1976/77. Prava avtobusna proga preide narodnostno mešano ozemlje v Čikečki vasi in nadaljuje pot v Motvarjevce, Pordašince, Prosenjakovce in Berkovce. Druga osnovna avtobusna proga gre skozi Križevce na Domanjševce, tretja pa povezuje z Mursko Soboto tri najsevernejša naselja Hodoš, Šalovce, Dolence. Zadovoljivo so povezana ob delavnikih; v vsako smer po trije avtobusi v naslednja naselja Dolenci, Hodoš, Šalovci, Domanjševci, Berkovci, Prosenjakovci, Pordašinci, Motvarjevci, Čikečka vas. Za naselje Krplivnik smo ugotovili, da leži oddaljeno od avtobusnih prog. Vsi kraji, ki leže na narodnostno mešanem ozemlju niso medsebojno povezani z avtobusno progo. Od vseh avtobusnih prog na narodnostno mešanem ozemlju občine Murske Sobote, je asfaltiran le odsek med Šalovci in Hodošem. Boljši časi se obetajo, ko bo asfaltirana v celoti cesta, ki bo iz Murske Sobote preko Sebeborec, Andrejevec, Sela ter Prosenjakovec in Križevcev peljala do Petrovec.

Analiza avtobusnih prog in zvez kaže, da je ves promet usmerjen proti občinskemu središču Murska Sobota. To se izrazito kaže pri progah na Hodoš in Domanjkovce. Ugodnejša je slika pri Prosenjakovcih, ki imajo relativno širše zaledje in v katere prihajajo avtobusne proge iz več strani:

iz Motvarjevcev, Sela, Središča, Domanjševcev, Pordašincev. Pri anketi, ki smo jo izvedli, je bilo tudi vprašanje opremljenosti gospodinjestev s prometnimi sredstvi. Ti podatki nam kažejo v določeni meri na stopnjo mobilnosti prebivalstva. V Hodošu smo anketirali 319 prebivalcev: imajo 15 avtomobilov in 35 motornih koles.

Na podlagi anket, izvedenih v vseh osnovnih šolah na dvojezičnem ozemlju, smo ugotovili, da je oskrbovalni center nižje stopnje za to področje (špecerija) v Prosenjakovcih. Oskrbovalni radij Prosenjakovec se širi po široki ravnini Kobilskega potoka, kjer so kraji med seboj izredno dobro povezani.

Tabela 2: Oskrba z živili v občini Murska Sobota

Kraj	Motvarjev- ci špec.	Prosenjakov- ci špec.	Redkovi špec.	Murska Sobota špec.	Domanj- ševci špec.	Hodoš špec.
Hodoš						26
Krplivnik						10
Motvarjevci	7+12= 19					
Čikečka vas	17	3				
Prosenjakov- ci		17				
Berkovci		4				
Pordašinci		1				
Domanjševci					31	
Lončarovci		3	7	1		
Ivanševci		8				
Središče		3			1	

Poleg tega pa v Prosenjakovcih kupujejo tudi prebivalci naselij severno od Prosenjakovec vse do Lončerevcev in Središča. Vendar moramo poudariti, da je to nakupovanje povezano z dnevno migracijo delavcev v Prosenjakovce.

Zaključek

Prekmurje, torej tudi vzhodni del Goriškega s svojim narodnostno mešanim ozemljem je bilo skozi preteklost in je še danes obrobna pokrajina. Šele v zadnjem času je prometno nekoliko bolj povezano s sosednjimi pokrajinami. Po ukinitvi železniške proge Murska Sobota -Hodoš, se je močno okrepila povezanost goriških naselij z avtobusnimi vezami z Mursko Soboto. Vendar kakovost cest ne zadošča več potrebam modernega prometa. Vloga pokrajine bo narasla, ko se bo bolj odprla meja na Madžarsko. Iz karte, ki smo jo narisali je razvidno, kateri kraji so najmočnejše povezani z Mursko Soboto. Ugotovili smo prometna naselja, ki so brez avtobusne povezave med seboj in Mursko Soboto. Preučili smo tudi opremljenost gospodinjstev v Hodošu s prometnimi sredstvi (avto, moped).

Oskrba prebivalstva je povezana z dnevno migracijo delovne sile in opremljenostjo krajev s trgovinami in tako predstavljajo Prosenjakovci lokalni oskrbovalni center za prebivalce na narodnostno mešanem ozemlju.

3. Osnovne demografske značilnosti nacionalno mešanega ozemlja občine Murska Sobota

Člani skupine: Inzko Vera, Gimnazija za Slovence, Celovec
Pečnik Bojan, Gimnazija, Koper
Olenik Mavricij, Gimnazija Koper
Mihelič Andreja, Gimnazija-Poljane, Ljubljana

Analiza starostne piramide nam pokaže veliki delež starega prebivalstva, posebno s starostjo nad 65 let - 26 % celotnega prebivalstva nacionalno mešanem ozemlju. Otrok je do 15 leta starosti pa je samo 15 %. Ugodnejšo sliko nam pokaže piramida za leto 1971 za celotno soboško občino. Nad 65 let starih je bilo 12,4 %, otrok do 15 let starih pa 22,9 %. Nasploh je Prekmurje demografsko zelo staro območje. Število žensk in moških pa je približno enako. Nasplošno lahko razdelimo starostne piramide v dva dela:

- v del, ki vsebuje ljudi stare pod 35 let
- in v del, ki vsebuje ljudi stare nad 35 let.

Piramida za celotno dvojezično območje vsebuje v 1. delu 42,7% ljudi, v 2. delu pa 57 % ljudi. Torej je več starih ljudi. Kot že prej povedano je malo naravnega prirastka. V piramidi za soboško občino iz leta 1971 pa je v 1. delu 52,8 %, v drugem delu pa je 47,2 % prebivalstva. Torej zopet razlika med obema piramidama. Ta sprememba nastaja zaradi odhajanja mladih v tujino iz obmejnih območij.

Če pregledamo diagrame drugih vasi nacionalno mešanega ozemlja, opazimo pri vseh močan drugi del diagrama, posebno pa izstopa stolpec, za starost nad 65 let.

V tabeli je prikazan procent ljudi starih nad 65 let in otrok do 15 let starosti za posamezne vasi.

V a s	S t a r o s t	
	nad 65 l.	do 15 l.
Pordašinci	22,5 %	10 %
Čikečka vas	19,33 %	16,7 %
Hodoš	15,0 %	17,5 %
Krplivnik	21,3 %	12,6 %
Motvarjevci	24,23 %	14,7 %
Domanjševci	18,4 %	13,1 %
Središče	23,3 %	10,4 %
Prosenjakovci	21,2 %	17,0 %

Analiza starostne in spolne strukture prebivalstva na nacionalno mešanem ozemlju občine Murska Sobota iz leta 1975 nam da zanimive ugotovitve:

Odstotek prebivalstva starejših od 65 let je izredno visok (26 % od vsega prebivalstva) in je prav gotovo eden najvišjih v Sloveniji. Za to področje so postale značilne družine z majhnim številom članov, pa še to so v glavnem ostareli člani družine.

V starostnih piramidah lahko opazimo tudi to, da ljudi v starosti med 50 in 60 letom ni veliko. To je posledica druge svetovne vojne. Vendar je ta primanjkljaj značilen za vso Slovenijo in ne samo za to območje.

V starostni piramidi lahko najdemo vzroke za majhno število otrok. V vaseh Pordašinci in Ivančevci je malo otrok, starostna piramida pa pokaže, da je vzrok majhno število otrok v primanjkljaju odraslih med 20 in 30 letom. Ti ljudje hodijo na sezonsko delo ali pa se selijo.

V Hodošu, Prosenjakovcih, Domanjševcih in Motvarjevcih je odstotek prebivalstva med 20 in 30 letom relativno velik in zato je prirastek prebivalstva večji.

Kljub temu je otrok v starosti do 15 let, v primerjavi z ostalim prebivalstvom, malo.

Ker mladi tunne najdejo delo, se izseljujejo v večja središča. Stari ljudje ne zmorejo vsega dela in tako opuščajo obdelovanje zemlje. Stroji in novi načini kmetovanja pa potrebujejo mlade ljudi. Po letu 1950 sledimo rahlemu nazadovanju števila prebivalstva, kar je posledica:

- odhajanje prebivalstva v večje industrijske centre, ker to območje in njegova okolica nimata zaposlitvenega centra za tiste, ki so se hoteli zaposliti v neagrarnih dejavnostih
- odhajanje na delo v tujino
- velika umrljivost zaradi večjega deleža starejšega prebivalstva.

Staranje prebivalstva in praznenje je za to območje še toliko bolj tragično, ker je to obmejni prostor in bi že iz strateškega razloga morali ta proces zavreti. Mlajši del prebivalstva bo oszajal na vasi le, če bo dovolj zaposlitvenih mest, oziroma, če bi z modernizacijo in mehanizacijo okrepili kmetijstvo.

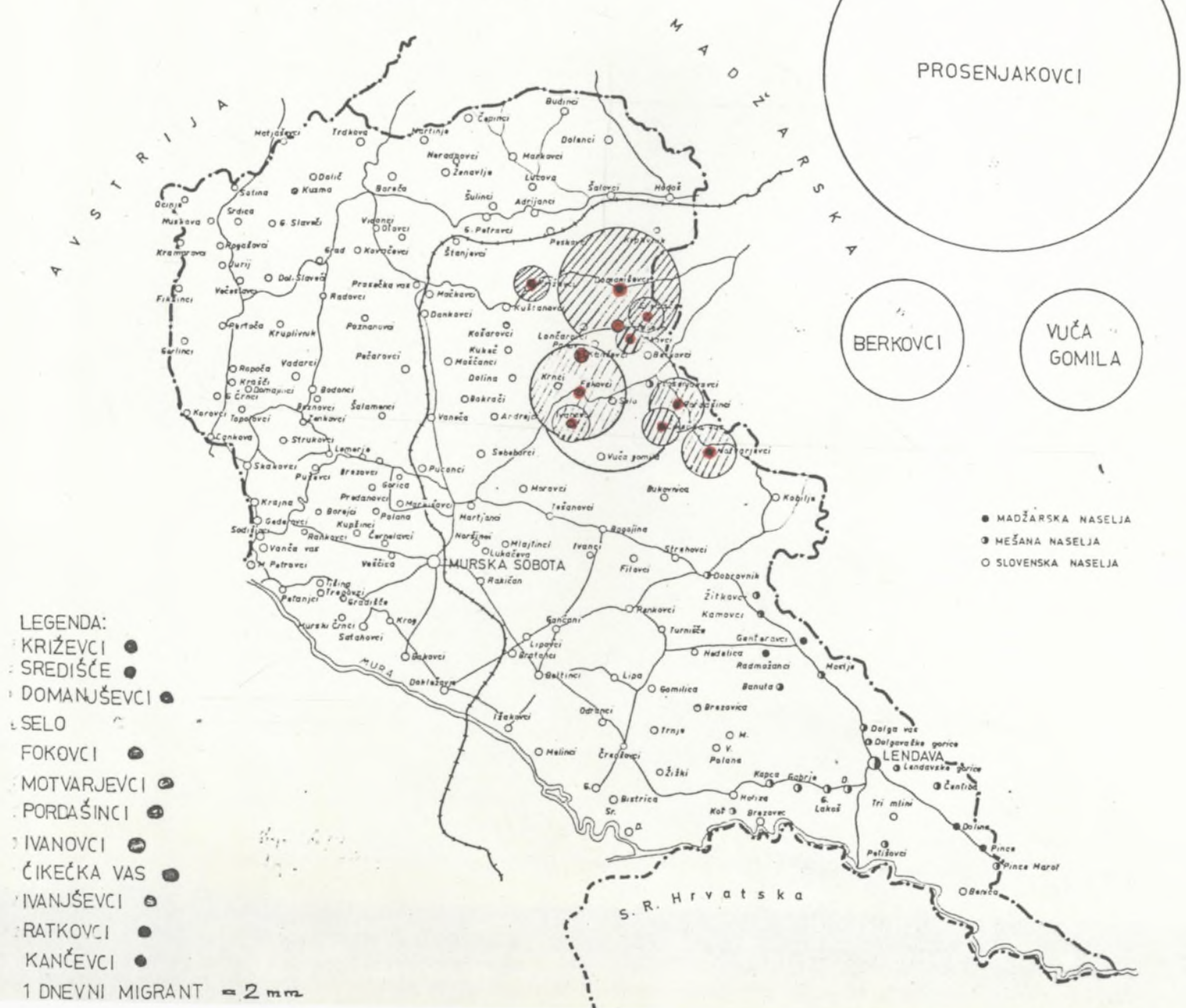
Iz analize dnevnih migrantov smo razbrali, da predstavljajo Prosenjakovci lokalni zaposlitveni center dvojezičnega nacionalno-mešanega ozemlja občina Murske Sobote, s svojo tovarno pletenin in trenutno 104 zaposlenimi.

Dnevni migranti tovarne pletenin v Prosenjakovcih

Motvarjevci	4
Fordašinci	4
Čikečka vas	3
Selo	12
Fokovci	8
Ivanovci	3
Kančevci	1
Ivanjševci	1
Središče	3
Ratkovci	2
Križevci	3
Berkovci	10
Domanjševci	10
Prosenjakovci	30
Vučja gomila	10

DNEVNI MIGRANTI V TOVARNO PLETILNIN PROSENJAKOVCI

Zaključek

Demografska struktura nacionalno mešanega ozemlja je relativno neugodna. Velik delež ostarelega prebivalstva, ki še vztraja pri klasičnih oblikah agrarnega samooskrbovalnega gospodarstva. Primanjkljaj v starostni skupini 20 - 40 let - to je najbolj aktivno prebivalstvo, gre na račun odhajanja na začasno delo v tujino ali pa odseljevanje v večje industrijske centre, ker območje ne premore dovolj zaposlitvenih mest v neagrarnih dejavnostih.

4. Šolska mreža in uporaba jezika na nacionalno mešanem ozemlju

Člani:skupine: Zakal Olga, Gimnazija, Murska Sobota
Zikulnik Sabina, Gimnazija za Slovence, Celovec

Na nacionalno mešanem ozemlju občine Murske Sobote obstajajo polne osnovne šole: Šalovci s štiriletno podružnično šolo v Hodošu, Fokovci s podružnico v Prosenjakovcih in Motvarjevci ter osnovna šola v Domanjševcih. 4-razredne osnovne šole, ki pokrivajo južno področje dvojezičnega ozemlja, dajejo učence v višje razrede v osnovne šole v Fokovce z izjemo Motvarjevec, ki dajejo nekaj učencev nižjih razredov tudi v popolno osnovno šolo v Kobilje. Šalovci sprejemajo učence višjih razredov iz podružnične šole iz Hodoša in Krplivnika.

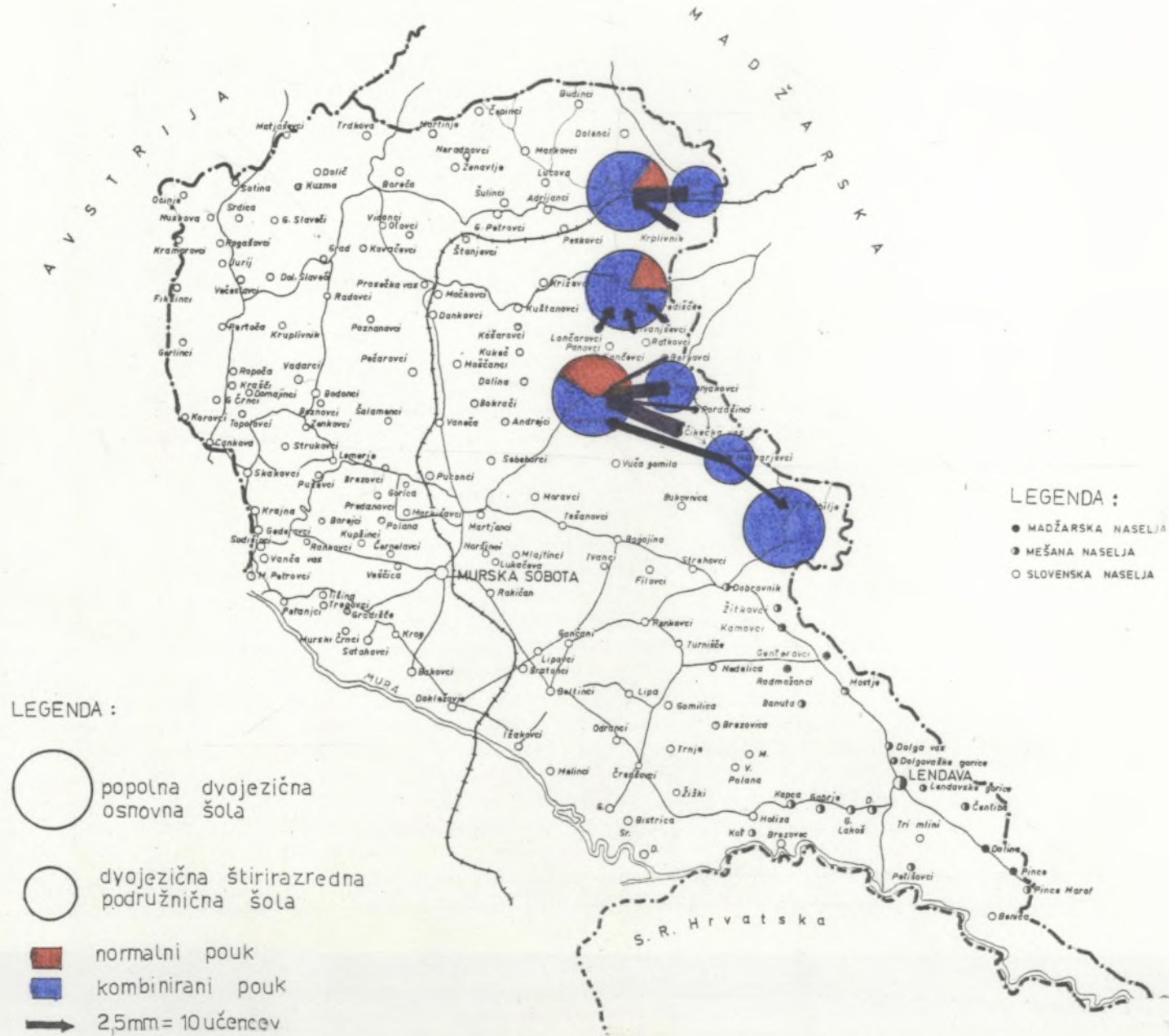
Šolska mreža je pogojena z obstoječimi šolskimi objekti. Anketa učencev osnovnih šol na dvojezičnem ozemlju nam je pokazala, da prevladuje na 4 -razrednih šolah kombiniran pouk v slovenskem in madžarskem jeziku. Zanimivo je, da se na osnovnih šolah učijo Madžari slovenščine, Slovenci pa madžarščine, kar jim omogoča nemoteno komuniciranje v vsakodnevem življenju, Madžarom pa znane slovenščine omogoča nadaljevanje šolanja na slovenskih srednjih šolah. Zaradi težavnega dela s kombiniranim poukom v podružničnih šolah se tudi potreba po enotnem šolskem centru na nacionalno mešanem ozemlju.

S pomočjo anketiranja smo proučevali funkcionalnost jezika na primeru Hodoša. Ugotavljali smo: kje, kako in v kolikšni meri lahko prebivalci uporabljajo svoj materin jezik, slovenski oz. madžarski.

Ugotavljali smo kako se prebivalci sporazumevajo, katere jezike obvladajo, katerim sredstvom javnega obveščanja sledijo.

70 % prebivalstva govori doma samo madžarsko, madžarsko in slovensko pa govori 18 % prebivalcev Hodoša. Zanimiv je tudi podatek, da

Šolska mreža na nacionalno mešanem ozemlju

92 % prebivalcev govorno obvlada madžarščino, brez večjih težav pa piše v madžarščini 95 % prebivalcev.

Z anketo smo dobili podatke o tem, kako se prebivalci sporazumevajo v vsakodnevnem življenju. 47 % prebivalcev Hodoša se v trgovini in v gostilni sporazumeva v madžarščini, več kot tretjina pa v obeh jezikih.

Z anketiranjem smo dobili tudi podatke o tem, v kolikšni meri in katero radijsko postajo poslušajo, oziroma kateremu televizijskemu programu sledijo. V glavnem redno sledijo oddajam madžarskega radia in televizije, precej visok je tudi procent zasledovanja oddaj ljubljanskega radia in televizije.

Vse ustanove na narodnostno mešanem ozemlju so že dolgo dvojezične. Uspehu takšne politike so vidni že na vseh področjih vsakodnevnega življenja, tako v šolstvu, kot v medsebojnem komuniciranju. Seveda so še vedno prisotne pomanjkljivosti, ki pa se uspešno odpravljajo. Anketirano prebivalstvo v Hodošu je dokazalo, da se madžarska narodnost čuti enakopravna z večinskim narodom in je prepričano, da se bodo problemi z medsebojno pomočjo hitro in uspešno reševali.

Zaključek:

Za nemoteno komuniciranje prebivalcev na narodno mešanem ozemlju je znanje obeh jezikov vsekakor najpomembnejša pridobitev, ki jo lahko svojim učencem nudijo osnovne šole. Šolska mreža je danes pogojena z obstoječimi objekti, vedno bolj pa se pojavljajo potrebe po enotnem šolskem centru na dvojezičnem ozemlju. Uporabo jezika smo proučevali na primeru naselja Hodoš. Ugotovili smo, da sicer večina uporablja v vsakodnevnem življenju madžarščino, več kot tretina je na javnih mestih, kot so trgovina ali gostilna, nemoteno uporabljajo oba jezika.

III. SOCIALNO GEOGRAFSKA PROUČEVANJA KATASTRSKE OBČINE IN NASELJA HODOŠ

5. Zgradbena struktura vasi Hodoš

Člani skupine: Sevčnikar Metka, I. Gimnazija Maribor
Komar Metka, Gimnazija Murska Sobota
Kerčmar Marija, študentka psihologije,
Budimpešta

Nape delo je obsegalo raziskovanje starosti hiš in adaptacij po letu 1960. Stanje hiš in gospodarskih poslopij je v veliki meri odraz gospodarske moči prebivalcev.

Hodoš je razložen tip vasi občine Murska Sobota in obsega 101 stanovanjskih hiš in gospodarskih poslopij. Za prikaz starosti hiš smo napravili naslednjo tabelo:

Zgrajeno	Število hiš
pred 1. 1918	34
od 1919 - 45	31
od 1946 - 59	15
od 1960 - 70	8
po 1. 1971	8
nenaseljene	4
sekundarno po- čitniško biva- lišče	1
Skupaj:	101

Iz tabele se vidi, da je bilo največ hiš zgrajenih pred II. svetovno vojno. Hodoš je vas s sorazmerno starimi zgradbami, po letu 1971 pa je bilo zgrajenih še 8 hiš.

Veliko starejših stanovanjskih hiš je v zelo slabem stanju, nekatere so celo zapuščene, ostarelo prebivalstvo nima materialnih sredstev za obnovo svojih hiš, kaj šele za izgradnjo novih.

Tabela adaptacij in novo gradenj po 1. 1960

kraj zaposlitve adaptacija	Hodoš	Hodoš	Hodoš	Hodoš	Hodoš	Hodoš	Skupaj
		+ MB	+ ZRN	+ A	+ A	+ MS	
1.1960 - 70	11		2	5	1	4	23
po 1. 1971	10	1	2	5	1	3	22
						Skupaj	45

Nadalje smo raziskovali, kako je zaposlitev prebivalcev Hodoša vplivala na adaptacijo starih hiš in na novogradnje.

Od leta 1960 - 70 je bilo adaptiranih 23 stanovenjskih hiš. Zanimivo je, da te adaptacije niso bile zgolj odvisne od zaslužka v tujini, saj je bilo večinoma adaptiranih kar 11 hiš, kateri lastniki so kmetje. Drugi najpomembnejši vir dohodkov pa priteka iz Avstrije, nato si slede: Murska Sobota, ZRN in ostali.

Po letu 1971 je bilo 22 adaptacij in novogradenj. Tudi v tem obdobju je najpomembnejši dohodek od kmetijstva, sledijo: zaposleni v Avstriji, Murski Soboti in ZRN. Torej vidimo, da se vrstni red glede na zasluhek, ki vpliva na adaptacije in novogradnje v Hodošu ni spremenil. Vzrok za sorazmerno malo število novogradenj pri prebivalcih Hodoša, ki so zaposleni v drugih mestih SFRJ in v tujini je v nezainteresiranosti letih za domačo vas zaradi lege ob neprometni madžarski meji.

Čista kmečka gospodinjstva

	na novo zgrajeno	adaptirano	Skupaj
1960 - 70	3	5	8
po 1. 1971	2	2	4
			Skupaj
			12

Pregledali smo tudi, koliko adaptacij in novogradenj je čisto kmečkega izvora; to pomeni, da so prebivalci samo kmetje. Ugotovili smo, da je bilo v razdobju 1960 - 1970 od 23 hiš, ki so bile v Hodošu adaptirane in na novo zgrajene, čisto kmečkih 8; po letu 1971 pa sta od 22 hiš bili 2 hiši, zgrajeni s čisto kmečkimi prihodi, 2 pa so adaptirani.

Zaključek

Zgradbena struktura hiš v Hodošu je sorazmerno stara, saj starejši prebivalci nimajo sredstev za adaptiranje in novogradnjo. Večjo pozornost smo posvetili adaptacijam in novogradnjam po l. 1960. Po tem letu je bilo zgrajenih in adaptiranih 20 % vseh hiš v Hodošu. Ugotovili smo, da je bilo v razdobju 1960- 1970 na novo zgrajenih in adaptiranih 23 hiš, od tega 8 s čisto kmečkimi dohodki. Po letu 1971 pa 22 hiš, od tega le 4 s čisto kmečkimi prihodi. Pri teh adaptacijah pa je dohodek iz drugih krajev SFRJ in tujine primaren, vendar pa dohodki iz Hodoša ne zaostajajo preveč za njim.

6. Socialno-ekonomska analiza gospodinjstev v Hodošu

Člani skupine: Svoljšak Vida, Gimnazija - Šentvid, Ljubljana
Mavec Pavla, II. Gimnazija, Ljubljana

Tudi tej analizi so kot osnova služile ankete. V anketo je bilo vključenih 77 družin, ki pa so po številu članov precej raznolike. Prevladujejo štiri članske (18) in pet članske (17) družine. Kar 8 je hiš, kjer živi samo po eden. Tu živijo predvsem stari ljudje, katerih najbližji sorodniki so se odselili ali pa pomrli.

Tabela 1: Število članov v družini

1 član	8 družin	10,64 %
2 člana	5 družin	6,65 %
3 člani	11 družin	14,63 %
4 člani	18 družin	23,94 %
5 članov	17 družin	22,61 %
6 članov	9 družin	11,97 %
7 članov	2 družini	2,66 %
8 članov	3 družine	3,99 %
9 članov	1 družina	1,33 %
10 članov	1 družina	1,33 %

Gospodinjstva smo ločili na kmečka, to so tista, kjer se vsi člani družine preživljajo samo z agrarno dejavnostjo, na delavsko, tu so vsi odrasli člani družine zaposleni izven kmečkega gospodarstva in na tip mešanih delavsko-kmečkih gospodinjstev, tu pa so nekateri člani družine, predvsem mlajši ali pa mšaki, zaposleni izven kmetijstva.

V Hodošu je največji delež kmečkih gospodinjstev, kar 53 od skupno 77, je čistih kmečkih. To nam dokazuje, da je prebivalstvo še vedno močno vezano na zemljo, in da zaenkrat še vstraja doma.

Večina kmečkih družin odpade v starostno skupino 30 - 40 let, oziroma 40 - 50 let. Razmeroma ugodna starostna struktura kmeč-

kih gospodinjstev zagotavlja, da bo kmetijstvo še v prihodnje pglavitna gospodarska panoga Hodoša, in da kmetje v letih, ko imajo še dovolj energije in volje težijo k modernizaciji in mehanizaciji.

15 družin je mešanih delavsko-kmečkih. Povprečna starost teh družin je med 20 - 40 let.

Najmlajše v vasi so čiste delavske družine, vsega skupaj pa jih je komaj 9.

Tabela 2: Povprečna starost gospodinjstev (1976)

	Kmečko		Mešano		Delavsko		Skupaj
do 20 let	1	1,9 %			2	22,22 %	3
21 - 30	4	7,56 %	6	42,86 %	4	44,44 %	14
31 - 40	12	22,68 %	4	30,76 %	2	22,22 %	18
41 - 50	16	39,24 %	1	7,69 %			17
51 - 60	9	17,01 %	1	7,69 %	1	11,11 %	11
61 - 70	7	13,23 %	1	7,69 %			8
nad 70 let	4	7,56 %					4
Skupaj	53	100%	15	100 %	9	100 %	75

Tabela 3: Opremljenost gospodinjstev

voda v hiši	29	12,88 %
kopalnica	18	8 %
hladilnik	55	24,44 %
pralni stroj	31	13,77 %
televizor	42	18,66 %
motorno kolo (moped)	35	15,55 %
avtomobil	15	6,66 %

Opremljenost gospodinjstev je zelo pomemben indikator razvosti nekega naselja, zato v anketi nismo smeli prezreti,

Od 77 anketiranih gospodinjstev ima vodo v hiši le 29 gospodinjstev, 18 jih ima kopalnico, kar 55 pa jih ima npr. hladilnik ali 42 televizor. V vasi je 35 motornih koles in 15 avtomobilov. Ugotovili smo, da se gospodinjstva, kjer je kdo izmed članov na začasnem delu v tujini, najboljše opremlja.

Zaključek:

V tem referatu smo analizirali gospodinjstva po številu članov, nadalje starostno strukturo gospodinjstev, ki smo jih ločili na kmečka, mešana kmečko-delavska ter čista delavska in nazadnje še opremljenost gospodinjstev v Hodošu.

Prva analiza nam je pokazala, da je v vasi večina 4 oziroma 5 članskih družin, presenetljivo je število družin s samo enim ostarelim članom. Kmečka gospodinjstva so v glavnem v starostni skupini od 30 - 40 let oziroma od 46 - 50 let. Mlajša so mešana kmečko - delavska ter čiste delavske družine.

Opremljenost gospodinjstev je razmeroma ugodna le tam, kjer je kateri od članov družine na delu v tujini.

7. Splošna demografska analiza Hodoša

Člani skupine: Kopret Darinka, Ekonomska srednja šola,
Ljubljana
Mariš Danica, I. Gimnazija, Ljubljana
Krištof Emil, Gimnazija za Slovence,
Celovec

Splošno demografsko sliko Hodoša smo dobili s pomočje anketiranja.

V našo anketo je bilo zajetih 319 prebivalcev Hodoša.

STAROSTNA STRUKTURA PREBIVALCEV

Starost članov strukture

do 10 let	21	(6,58 %)
od 11 - 20	57	(17,86 %)
od 21 - 30	47	(14,73 %)
od 31 - 40	36	(11,28 %)
od 41 - 50	41	(12,85 %)
od 51 - 60	36	(11,28 %)
od 61 - 70	38	(11,91 %)
več	32	(15,35 %)

Starostna piramida nam pokaže nenaraven primanjkljaj v najmlajši skupini to je pri otrokih do 10 let. V tej skupini je le 6,58 % vsega prebivalstva. Upad števila žensk nad 31 - 41 letom in število moških od 41 - 50 leta si lahko razlagamo s izgubo med II. svetovno vojno in kot posledica odhajanja v tujino po 1960 in to tistega prebivalstva, ki je v najbolj aktivnih letih.

Precej nenavaden je velik odstotek ostarelega prebivalstva. Tako je starostna skupina tistih, ko so stari nad 70 let, druga najmočnejša grupa v starostni piramidi. V vasi je več ostarelih žensk kot moških.

Spolna struktura prebivalstva

	Moški	Ženske
do 10 let	12 (7,3 %)	10 (6,4 %)
11 - 20 let	36 (21,9 %)	21 (13,5 %)
21 - 30 let	27 (16,4 %)	14 (9,0 %)
31 - 40 let	22 (13,4 %)	28 (18 %)
41 - 50 let	13 (7,9 %)	18 (11,6 %)
51 - 60 let	18 (10,9 %)	17 (10,9 %)
61 - 70 let	21 (12,8 %)	22 (14,1 %)
več	11 (6,7 %)	17 (13,5 %)

Spolna struktura prebivalstva v vasi je dokaj enakomerna saj je od 319 ljudi kolikor jih je bilo upoštevanih v anketi, 164 moških (51,4 %) in 144 žensk (48,6 %).

Zanimivo pa je, da so v vasi ženske povprečno starejše od moških, saj je moških največ med 30 - 40 letom, žensk pa je nad 40 letom.

Razvoj števila prebivalstva.

Po statističnih podatkih po letu 1951 opazimo rahlo nazadovanje števila prebivalstva.

1951	1961	1971
439	465	418

K temu zmanjšanju števila prebivalcev so pripomogli naslednji dejavniki:

1. odhajanje prebivalstva v večje industrijske centre, ker Hodoš in njegova okolica nimata zaposlitvenega centra za tiste, ki so se odločili za neagrarno dejavnost.
2. Množično odhajanje na delo v tujino
3. Velika umrljivost zaradi večjega deleža starejšega prebivalstva, ki je že izven reprodukcijskih let.

Prebivalstvo po aktivnosti

kmetje	181	(56,78 %)
delavci	35	(10,89 %)
izobraženost	61	(19,15 %)
začasno delo	42	(13,19 %)

Po anketi je razvidno, da se danes v Hodošu še večina prebivalstva preživlja s kmetijstvom (56,78 %). Na splošno pa ugotavljamo, da se delež kmečkega prebivalstva po letu 1951, zmanjšuje, saj je bilo 1951 leta v Hodošu še 87,95 % kmečkega prebivalstva, 10 let pozneje 83,2 %, leta 1971 pa komaj še 63,76 %.

Delež kmečkega prebivalstva

1951	219	(87,95 %)
1961	224	(83,77 %)
1971	185	(63,76 %)
1976	181	(56,15 %)

O neagrarni dejavnosti živi danes v Hodošu 10,89 % prebivalstva. Začasno zaposlenih v tujini je 42 (13,19 %), delež vzdrževanega prebivalstva je 19,15 %, pripomniti pa moramo, da smo gospodinjice šteli k aktivnemu prebivalstvu.

Prebivalstvo po dejavnosti med leti 1951 - 1961 - 1971

Če pogledamo tabelo ali grafikon o deležu aktivnega prebivalstva zaposlenega v posameznih dejavnostih v letih 1951, 61, 71 pa opazimo, da pravzaprav ne moremo govoriti o kakšnem kontinuiranem procesu. Res je, da delež agrarnega prebivalstva upada, delež zaposlenih v ostalih dejavnostih od popisa do popisa izredno niha. Leta 1961 je bilo na primer kar 3,9 (11) zaposlenih v gradbeništvu. 10 let pred tem samo eden, ob popisu 1971 pa nihče ni delal v tej gospodarski panogi. Precej pa se je povečal ob zadnjem popisu delež tistih, ki so na začasnem delu v tujini. Zopet je potrjena misel, da se je glavni val zdomstva v tem delu Slovenije začel šele po letu 1960.

Aktivni	1951		1961		1971	
Poljedelstvo	219	87,6%	244	84 %	186	64,14 %
Obrt	5	2,0 %	16	5,52 %	( )	( )
Industrija	1	0,4 %	1	0,34 %	4	1,38 %
Izven in neznano	4	1,6 %	2	0,68 %	( )	( )
Gozdarstvo	3	1,2 %	( )	( )	2	0,69 %
Usluge	1	0,4 %	1	0,34 %	3	1,03 %

Gradbeništvo	2	0,8 %	11	3,79 %	//
Promet	1	0,4 %	3	1,2 %	5 1,72
Uprava	9	3,6 %	2	0,68 %	1 0,34
Ostali dohodek v tujini	6	2,4 %	9	3,1 %	1 0,34 %
					<hr/> 83 28,62%

Mogoče so vzroki za hiter upad orebivalstva v Hodošu tudi v številnih problemih, ki tarejo vas samo, čeprav je vezan z večjimi središči s skoraj asfaltno cesto, je bil najpogostejši dogovor na naše vprašanje o problemih v vasi ta, da so ceste tod okoli slabe in povrhu še makadamske. Drugi problem je trgovina v vasi. Je stara in slabo založena, zato si vaščani želijo samopostrežno trgovino. Sledita problema pošte in vodovoda. Vodo v hiši ima samo 12,88 % gospodinjstva oz. 29 hiš. Prebivalci pa pogrešajo tudi zdravnika v vasi.

Zaključek

Starostna piramida za Hodoš pokaže, da je v vasi pomanjkljaj najmlajšega dela prebivalstva, da pa je na drugi strani izredno velik delež starih nad 70 let. Povprečno so v Hodošu ženske starejše od moških. V zadnjih 15 letih število prebivalstva v vasi pada, vzrok temu je predvsem v velikem odseljevanju. Zaposlovanje v centrih neagrarnе dejavnosti, odhajanje na začasno delo v tujino se odraža v večjem deležu starejšega prebivalstva v vasi.

Večina vaščanov se še vedno preživlja s kmetijstvom, iz leta v leto pa se večja delež zaposlenih v neagrarnih dejavnostih.

8. Trasne, sezonske in dnevne migracije prebivalcev Hodoša

Člani skupine: Kremenšek Jana, Gimnazija, Celje
Lenart Slavka, Upravno-administrativna
šola, Slovenj Gradec
Kladnik Milka, Upravno-administrativna
šola, Slovenj Gradec

Priselitve in odselitve.

S pomočjo ankete smo ugotavljali, koliko ljudi se je za stalno odselilo.

Iz Hodoša se je po II. svetovni vojni za stalno odselilo 55 ljudi. Starost največjega dela odseljenih je med 31 - 40 letom (85,45 %). Torej sè je odselila delovna sila v najbolj produktivnih letih; popolnoma razumljivo pa je, da delež odseljenih s starostjo rapidno pada.

Starost	
do 20 let	3 (5,45 %)
21 - 40	47 (85,45 %)
41 - 60	5 (9,09 %)
nad 60	//

Močnejše odseljevanje se je začelo po letu 1950, ko se je ob hitri industrializaciji po vsej Sloveniji povečala potreba po delovni sili in so predvsem mlajši iskali zaslužka v neagrarnih dejavnostih.

Leto odselitve	
do 1950	6 (11,76 %)
1950 - 1960	25 (49,00 %)
1960 - 1970	20 (39,21 %)
po 1970	21

Zanimiva je tudi izobrazbena struktura odseljenih iz Hodoša. Večina jih je imela popolno osnovno šolo (42,58 %) ali pa strokovno šolo (35,17 %).

Izobrazba odseljenih:

nedokončana osnovna š.	5	7,41 %
osnovna šola	23	42,58 %
strokovna	19	35,17 %
srednja	5	9,26 %
visoka, višja	3	5,5 %

Zanimalo nas je tudi, kam so se odselili. 22 % se jih je preselilo v druge kraje občine Murska Sobota, kar 28 % pa v samo mesto Murska Sobota. Visok je tudi odstotek stalno odseljenih v tujino 22,5 %.

Kam so se odselili:

v drugi kraj M. S.	12	22,64 %
v mesto M.S.	17	28,29 %
v drugi kraj SFRJ	14	26,41 %
v tujino	12	22,64 %

Največ odseljenih je danes zaposlenih v gradbeništvu in industriji. Precej izstopa tudi delež zaposlenih v gostinstvu.

Kaj dela sedaj:

dela v tovarni	13	24,90 %
dela v tujini	2	3,85 %
v gostinstvu	10	19,23 %
privatnih	1	1,92 %
gradbeništvu	15	28,85 %
zdravstvo	3	5,77 %
se šola	2	3,8 %
kmetuje	1	1,92 %
ostalo	5	9,61 %

Kot vzrok odselitve so domačini omenjali predvsem poroke, preselitve bliže centru zaposlitve.

Zakaj so se odselili:

poroka	30	56,59 %
služba	9	16,98 %
stanovahje	-	-
zaslužek	3	5,67 %
ostalo	11	20,75 %

Ko smo analizirali kraj rojstva prebivalcev Hodoša, smo zabeležili, da je to kar 65,5 % avtohtonega prebivalstva (rojeni v kraju bivanja) priseljenci pa so prišli v glavnem iz ostalih krajev mursko-soboške občine. Pričakovali smo, da bodo priseljenci v Hodoš v glavnem prebivalci iz dvojezičnega ozemlja, toda spoznali smo, da je le-teh le 4,39 %, kar nam dokazuje, da priseljevanje in mešanje prebivalstva ni več v zaprtem krogu, da bi se npr. v naselja z madžarsko večino preseljevali le Madžari. Posebno je zanimiv ta podatek tudi, če ga primerjamo z dejstvom, da odpade večina priseljencev na račun porok. Tok priselitev je ves čas po vojni dokaj konstanten - ensakomeren.

Kraj rojstva prebivalcev Hodoša:

Hodoš	209	56,50 %
kraj na dvoj. ob.14		4,39 %
občin M.S.	77	24,13 %
ostali kraji SRS	1	0,31 %
ostali kraji SFRJ	5	1,57 %
ostalo	13	4,07 %

Leto doselitve:

po I. 1970	16	20,77 %
po II.sv.vojni	37	48,03 %
med 1918 in 1945	24	31,15 %
pred 1918	/	/

Vzrok poselitve:

poroka	43	55,81 %
kupili hiše	2	2,60 %
služba	11	14,28 %
zaradi staršev	15	19,47 %
oskrba	2	2,60 %
gradnja hiše	1	1,30 %
nakup zemlje	3	3,90 %

Sezonsko zaposlovanje v tujini

Iz Hodoša je v tujini zaposlenih 46 prebivalcev. Ko smo pri anketiranju spraševali, kateri je glavni vzrok sezonskega zaposlo-

vanja v tujini, nam je večina odgovorila, da so to slabi pogoji za zaposlitev v neagrarnih dejavnostih, po drugi strani pa ni najbolj rodovitna zemlja. Večina si želi izboljšati osebni standard, si popraviti hišo, modernizirati gospodinjstvo. Največ zdömcev iz Hodoša je na začasnem delu v Avstriji 71,5 % nekaj pa v ZR Nemčiji.

	Avstrija		ZRN		Drugo	
Moški	18	39,11 %	9	19,56 %	1	2,17 %
Ženske	14	30,42 %	4	8,70 %	/	
Skupaj	32	69,56	13	28,26 %	1	2,17 %

Starostna piramida začasno zaposlenih v tujini nam pokaže, da večina odpade v starostno skupino 20 - 30 let, je kar 67,36 %. To nas zopet opozori na ^{dalj časa} ~~20/30 let~~ problem, da odhajajo v tujino ljudje v najbolj aktivnih letih.

	do 20 let		21 - 30		31 - 40		41 - 50		nad 50	
Moški	1	2,17 %	21	45,63 %	6	13,04 %	-		2	4,35%
Ženske	2	4,35 %	10	21,73 %	-		2	4,35%	2,	4,35 %
Skupaj	3	6,52 %	31	67,36 %	6	13,04 %	2	4,35	4	4,70

Najmočnejši tok sezonskega odseljevanja je bil med leti 1960-1970. V tem času je odšlo na začasno delo v tujino kar 50 % zdomcev. Ta tok odseljevanja se je nadaljeval tudi takoj po letu 1970, medtem, ko v zadnjih dveh letih občutno slabi.

	do 1960		1960 - 1970		po 1970	
Moški	1	2,22 %	11	24,44 %	15	33,33 %
Ženske	-		12	26,67 %	6	13,33 %
Skupaj	1	2,22 %	23	51,11 %	21	46,66 %

Dnevna migracija

Največ ljudi iz Hodoša je zaposlenih v primarnih dejavnostih, nekaj pa se jih zaposluje v sekundarnih, ker jim slabo rodovitna domača zemlja ne daje zadovoljivih pogojev za življenje.

Nekaj jih je zaposlenih kar v Hodošu, od tega je 6 moških in 7 žensk. To znaša 32,5 % vseh zaposlenih. 14 je zaposlenih v Murski Soboti, od tega 11 moških in tri ženske. To je 35 %. 1 ženska je zaposlena v Mariboru, 12 ljudi je zaposlenih v drugih krajih v Prekmurju, to znaša 30 %. Daleč za sekundarnimi in primarnimi dejavnostmi pa obstajajo terciarne in kvartarne dejavnosti. Sekundarne dejavnosti tvori 7 podjetij, kjer je zaposlenih 29 Hodošanov.

Kraj zaposlitve	Moški	Ženske
Hodoš	6 46,15 %	7 53,47 %
Murska Sobota	11 78,57 %	3 21,43 %
Maribor	-	1 100,00 %
ostalo	8 66,66 %	4 33,33 %

Podjetja kjer so zaposleni:

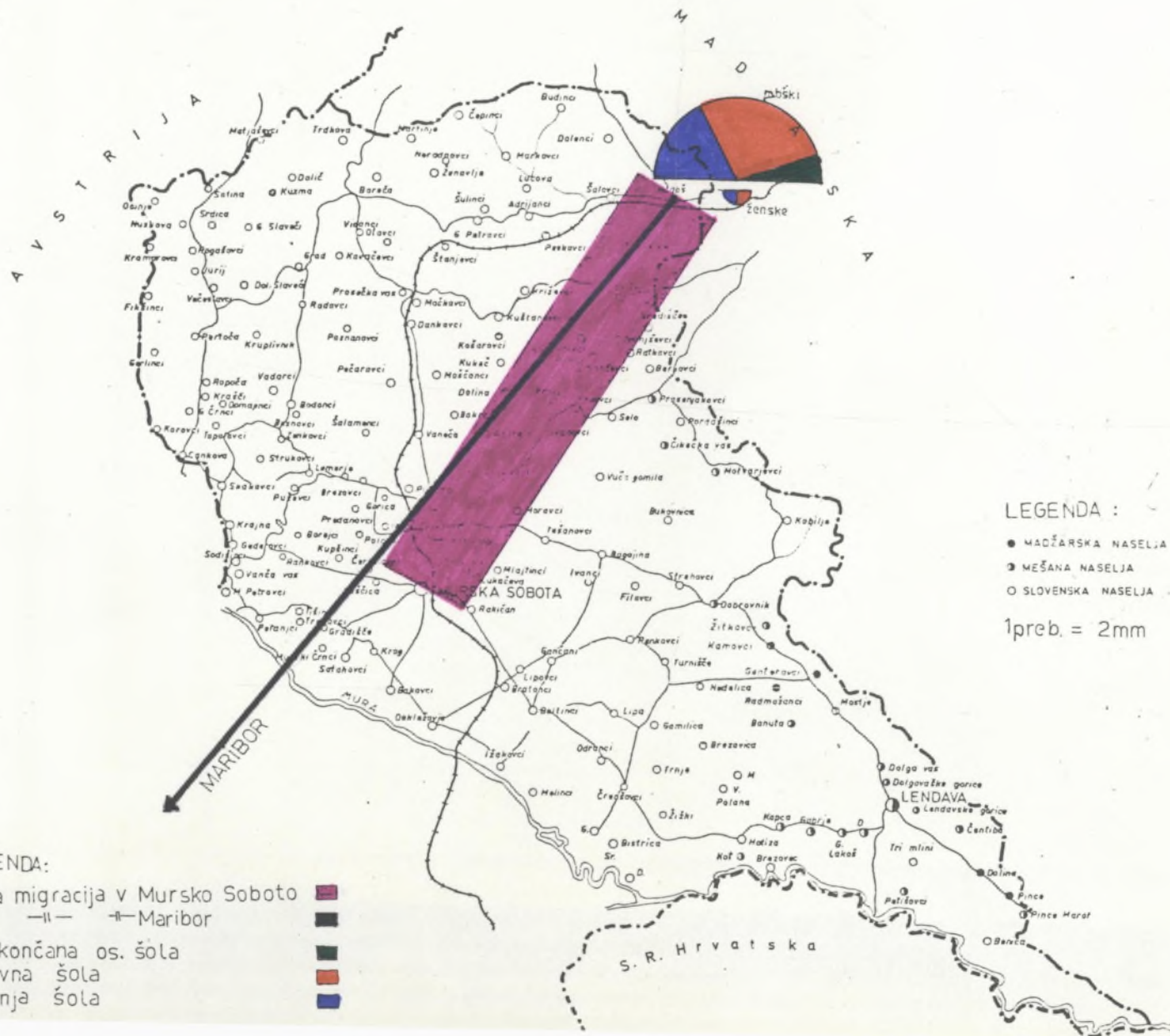
KIK Pomurka	2 100,00 %	-
Mura	1 5,88 %	16 94,11 %
Konstruktor	4 100,00 %	-
Ostalo	21 56,76 %	16 43,24 %
ORD	2 100,00 %	-
CERTUS	1 100,00 %	-
Panonija	/ /	2 100,00 %
Obrtnik	1 100,00 %	-
Trgovina	1 100,00 %	-
Osnovna šola	2 50,00 %	2 50,00 %
AGROMERKUR	-	1 100,00 %

Na dnevno delo hodijo ljudje največ z avtobusom. (30,58 %) Z osebnim avtomobilom se vozi 19,45 %, s kolesom 2,78 % in peš 47,26 %. Ugotovili smo tudi, da je delež ženske delovne sile nižji od moške.

Zanimiv je tudi vpogled v izobrazbeno strukturo zaposlenih. Največ jih je s končano osnovno šolo, manj s poklicno in srednjo izobrazbo, najmanj pa jih je z višjo ali visoko izobrazbo.

DNEVNA MIGRACIJA DELOVNE SILE V MURSKO SOBOTO IN ŠOLSKA IZOBRAZBA LE-TEH

Anketa je vsebovala tudi vprašanje, kako pogosto vaščani Hodoša odhajajo preko meje na Madžarsko. 1 - 2 krat mesečno odhaja preko meje le en človek, nekajkrat letno jih odhaja 20, enkrat letno 14, enkrat na nekaj let 18. Čez mejo nekateri sploh ne hodijo, in takšnih je 20.

Vzrok, da odhajajo preko meje je predvsem obisk sorodnikov, saj le-te obiskuje kar 50 vaščanov. Zaradi izleta po Madžarski prestopita meja le 2 vaščana.

Tu nastane novo vprašanje, zakaj pogosteje ne gredo na Madžarsko. Prvi vzrok je obvezna menjava denarja, ker zaradi tega ostaja doma kar 52 ljudi. Vzrok je tudi, ker tam nimajo več sorodnikov - to je 7 ljudi.

Ostali vzroki zadrže doma lo, zaradi dragega potovanja pa 4.

Zaključek

Iz Hodoša se je največ ljudi odselilo po letu 1950. Starost večine odseljencev je med 31 - 40 let. Največ se jih je odselilo v Mursko Soboto. Skoraj povsod je glavni vzrok poroka. Zabeležili smo, da je 65,5 % autohtonega prebivalstva. V Hodošu prebiva 4,39 % prebivalcev iz dvojezičnega ozemlja.

46 ljudi je tudi nasezonskem delu v tujini. Skoraj vsi so za glavni vzrok navedli slabe pogoje za zaposlitev. Največ jih je v Avstriji. Večina jih je odšla med leti 1960 - 1970.

Največji tok dnevne migracije je v Mursko Soboto in teh je največ zaposlenih v Muri.

Anketa nam je pokazala, da vaščani odhajajo na Madžarsko precej redko. Vzrok za odhod je najpogosteje obisk k sorodnikom, glavna ovira pa je obvezna menjava.

9. Izobrazbena struktura prebivalcev Hodoša

Člani skupine: Šegula Jože, Gimnazija, Murska Sobota
Mihelič Andreja, Gimnazija - Poljane, Ljubljana

Za obstoj in razvoj naroda je izobrazba, ki močno vplina na ohranjanje in razvoj kulture in znanosti, nujno potrebna. Vsaka stopnja gospodarskih dejavnosti terja za njihovo opravljanje ustrezno izobrazbo.

V času taborskega raziskovanja smo posvečali veliko pozornosti tudi temu problemu. Analiza anket nam je pokazala trenutno stanje izobrazbene strukture, tako po spolu kot po stopnji izobrazbe. Od celotnega prebivalstva ima 18,5 % ljudi nedokončano osnovno šolo. Razmerje med izobrazbo moških in žensk je 23 : 23. Naslednja stopnja izobrazbe - popolno osnovno šolo je končalo 70,6 % prebivalstva. Razmerje med moškimi in ženskami je 86:89. Na tej stopnji je velik del prebivalstva zaključil svoje izobraževanje. Le 10,9 % je nadaljevalo šolanje; od tega je več moških kot žensk. To dejstvo potrjuje razmerje 2,3 : 1. 6,05 % je končalo strokovne šole, 3,62% srednje šole, le 1,2 % višje in visoke šole.

Razmerje pri strokovni šolski izobrazbi je 6,5 : 1 v korist moških, medtem, ko je razmerje srednješolske izobrazbe izenačeno, pa v višji izobrazbi prevladujejo ženske s 66,66 %.

Tabela 1: Izobrazbena struktura prebivalcev Hodoša po spolu in stopnji izobrazbe

	moški	ženske	razmerje	Skupaj
nedokončana osnov. šola	17,96 %	19,17 %	1 : 1 (23 : 23)	18,5 %
osnovna šola	67,17 %	74,17 %	1 : 1 (86 : 89)	70,6 %
strokovna šola	10,15 %	1,67 %	6,5 : 1 (13 : 2)	6,05 %
srednja šola	3,09 %	3,33 %	13 : 1 (5 : 4)	3,62 %
visoka in višja šola	0,78 %	1,67 %	1 : 2	1,2 %

100 % prebivalstva	= 248 ljudi
100 % žensk	= 120
100 % moških	= 128

Vzrok za dokaj nizko izobrazbo glede na republiško poprečje moramo iskati v nerazvitosti območja. Do sedaj ni bilo čutiti potrebe po višji izobrazbi. Prebivalstvo z nizko izobrazbeno stopnjo je kot poceni delovna sila odhajalo v tujino. Ob vrnitvi v domovino so z družbeno pomočjo pričeli vlagati v tiste primarne, sekundarne in terciarne dejavnosti, ki imajo perspektivo. Na ta način je prebivalstvo postalo kreativnejše in je začutilo potrebo po višji izobrazbi.

Z ustvaritvijo dvojezične šole in vrtca se je izobrazbena struktura izboljšala. Delež prebivalstva z nedokončano osnovno šolo se je po drugi svetovni vojni močno zmanjšal, vedno večji pa je delež prebivalstva s poklicno, srednjo ali visoko izobrazbo. Zelo ugodno zarodno mešano ozemlje je, da izšolani kader ostaja v domači občini. S tem pomaga, da se občina, še posebej nerazvito območje, narodno mešanega ozemlja, razvija hitreje in popolneje. V kratkem nameravajo tudi v srednjih šolah uvesti madžarski jezik kot obvezen učni predmet. S tem bodo neposredno pospešili nadaljnje razvijanje še boljših odnosov Slovencev do madžarske narodnosti. Preko tega se bo tudi gospodarstvo razvijalo hitreje.

Zaključek

Izobrazbena struktura v Hodošu je še vedno na nizkem nivoju. Vendar se že kažejo rezultati dvojezične šole in odnosov večinskega naroda do madžarske narodnostne skupnosti. Vedno več mladih se odloča za srednje in visoke šole. Njihov cilj naj bi bil pomagati nerazvitemu območju narodno mešanega ozemlja občine Murska Sobota.

10. Funkcija dvojezičnosti v Hodošu

Člani skupine: Eržen Ivan, Gimnazija, Idrija
Hribar Ciril, Gimnazija za Slovence v
Celovcu

Na narodnostno mešanem ozemlju v Hodošu, smo s pomočjo anketiranja preučevali funkcionalnost jezika. Ugotavljali smo kje, kako in v kolikšni meri lahko prebivalci uporabljajo svoj materini jezik - slovenski oziroma madžarski.

Napravili smo več tabel, na katerih smo prikazali elemente, ki so povezani z možnostjo uporabe jezika pri opravljanju različnih storitev in zadovoljevanja življenjskih potreb. Ugotavljali smo, kako se prebivalstvo sporazumeva, katere jezike obvlada, katerim sredstvom javnega obveščanja sledi in v kolikšni meri ter kakšne so njihove želje v prihodnosti, kar se tiče jezika.

Naslednja tabela zelo nazorno prikaže, kako se prebivalstvo pogovarja v krogu družine. (Tabela št. 1)

Iz tabele je razvidno, da 70 % prebivalstva govori doma samo madžarsko. Madžarsko in slovenski pa govori 18 % prebivalcev Hodoša.

Zanimiv je tudi podatek, da 92 % prebivalcev govorno obvlada madžarski jezik, medtem ko brez večjih težav piše v madžarščini kar 95 %. Podatke o tem, koliko in katere jezike obvladajo Hodošani, smo vnesli v naslednjo tabelo. Pripravili smo tudi grafični prikaz. (Tabela št. 2)

Z anketo smo dobili tudi podatke o tem, kako se prebivalci sporazumevajo v vsakdanjem življenju. 47 % prebivalcev Hodoša se v trgovini in v gostilni sporazumevajo v madžarščini, več kot 1/3 pa v slovenščini in v madžarščini. Visok pa je odstotek prebivalstva, ki se pri zdravniku, živinozdravniku, upravi javne varnosti ter na občini uporablja samo slovenščina. Temu je

V kakšnem jeziku se pogovarjate v družini

Tabela št. 1

<u>madžarsko</u>	<u>54</u>	<u>(69,66 %)</u>
<u>slovensko</u>	<u>8</u>	<u>(10,32 %)</u>
<u>madžar.-slovensko</u>	<u>14</u>	<u>(18,06 %)</u>
<u>drugo</u>	<u>1</u>	<u>(1,29 %)</u>

Jezike, ki jih obvladate

Tabela št. 2

<u>govorno</u>	<u>slovensko</u>	<u>madžarsko</u>	<u>oboje</u>	<u>ostalo</u>
<u>odlično</u>	<u>26</u>	<u>145</u>	<u>136</u>	<u>25</u>
<u>dobro</u>	<u>40</u>	<u>5</u>	<u>-</u>	<u>14</u>
<u>delno razume</u>	<u>30</u>	<u>6</u>	<u>-</u>	<u>10</u>
<u>pismeno</u>	<u>slovensko</u>	<u>madžarsko</u>	<u>oboje</u>	<u>ostalo</u>
<u>brez večjih težav</u>	<u>33</u>	<u>91</u>	<u>163</u>	<u>26</u>
<u>le delno</u>	<u>23</u>	<u>5</u>	<u>1</u>	<u>7</u>
<u>razno</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>-</u>

krivo to, da na narodnostno mešanem ozemlju murskosoboške občine ni centralnega kraja. Do danes teh institucij ni bilo mogoče bolje organizirati zaradi pomanjkanja strokovnega kadra, ki bi znal tako madžarsko kot slovensko. Rešitev problema vidijo v uvedbi madžarskega jezika v srednje šole, kar pa se bo zgodilo v bližnji prihodnosti. (Tabela 3)

Že na osnovi zgornje tabele smo lahko predvidevali, kakšne so želje oziroma potrebe prebivalstva v prihodnosti. Glede na to, da se madžarsko, govoreče prebivalstvo ne more sporazumevati pri zdravniku, živinozdravniku, UJV ter na občini, se nujno čuti težnja za tem, da bi lahko uporabljali svoj jezik tudi v teh dejavnostih. Te podatke smo prikazali v tabeli. (Tabela št. 4)

Z anketiranjem smo dobili tudi podatke o tem, v kolikšni meri in katero TRV postajo poslušajo oz. gledajo prebivalci Hodoša. Iz sledeče tabele je razvidno, da sledijo redno oddajam madžarske RTV postaje. Precej visok pa je tudi procent zasledovanja oddaj ljubljanske TRV. (Tabela št. 5)

Iz tabele je razvidno, da se dvojezičnost dobro razvija in dosega svoj namen.

Vse ustanove na narodnostno mešanem ozemlju so že dolge dvojezične. Prvi rezultati pa so vidni že na vseh področjih, tako v šolstvu, kot v vsakodnevnih medsebojnih odnosih.

Seveda so še vedno prisotne pomanjkljivosti, ki pa se uspešno odpravljajo. Anketirano prebivalstvo v Hodošu je dokazalo, da se prebivalstvo madžarske narodnosti čuti enakopravne z večinskim narodom in je prepričano, da se bodo problemi z medsebojno pomočjo hitro rešeni.

Tabela št. 3

V kakšnem jeziku se lahko sporazumevate v vsakdanjem življenju

	madžarsko		slovensko		oboje	
v trgovini	36	(46,80 %)	10	(13,30 %)	31	40,30 %
v gostilni	34	(46,80 %)	10	(13,70 %)	29	39,73 %
na delov. mestu	1	(3,57 %)	18	(64,27 %)	9	32,13 %)
pri zdravniku	1	(1,3 %)	70	(91 %)	6	7,8 %)
pri živinozdravniku	-		67	(93,13 %)	5	6,95 %)
na milici	-		70	(94,1 %)	5	6,65 %)
na občini	1	(1,30 %)	59	(93,1 %)	17	22,1 %)

Tabela št. 4

Kje pogrešate dvojezičnost, oziroma njeno boljše učinkovitost

Dejavnik	Boljše obvl. madžgr.		Poljše obvl. slov.
zdravnik	29	38,57 %	-
živinozdravnik	14	18,62 %	-
milica	11	14,63 %	-
občina	20	26,60 %	-
sodišče	1	1,33 %	-

Tabela št. 5

Katere televizijske programe gledate

TV	Kako	redno	občasno	izjemoma
slovensko		25	16	1
srbohrvatsko		7	20	5
nemško		8	17	6
madžarsko		16	7	2

Katere radijske postaje poslušate

Radio	kako	redno	občasno	izjemoma
Ljubljansko	26	49,14 %	25 47,25 %	2 3,78 %
Mariborsko	7	19,39 %	28 77,56 %	1 2,77 %
Zagrebško	3	8,34 %	29 80,52 %	4 11,12 %
Novosadsko	5	19,25 %	17 65,45 %	4 15,40 %
Madžarsko	38	68,02 %	16 28,66 %	2, 3,58 %

Zaključek

S pomočjo ankete smo skušali ugotoviti kako se sporazumevajo prebivalci na narodno mešanem ozemlju in katere jezike uporabljajo na javnih mestih.

Analize so pokazale, da večina družin govori doma samo madžarsko, kar 139 prebivalcev od 319 anketiranih pa odlično govori oba jezika, večina jih je tudi takih, ki brez problemov pišejo v slovenščini in v madžarščini. V trgovini ali gostilni se lahko sporazumevajo v madžarskem in slovenskem jeziku, samo pri zdravniku in živinozdravniku, na občini ali na delovnem mestu večina uporablja le slovenščino.

Večina vaščanov gleda slovensko in madžarsko televizijo, poslušajo pa največ madžarski radio.

11.) Kmetijstvo in kmetijska izraba zemlje v katastrski občini Hodoš

Člani skupine: Colja Sonja, I. Gimnazija, Ljubljana
Hobel Martin, Gimnazija za Slovence v Celovcu
Peilschmidt Vili, Kmetijska srednja šola Rakičan

Na podlagi kartiranja in anketiranja naselja Hodoša in pripadajočega zemljišča smo izdelali karto izrabe tal iz katrre je razvidno, da se prebivalci v relativno veliki meri oklepajo starega načina kmetovanja.

njive	425	ha	11	a	53	m ²
travniki	287	ha	52	a	97	m ²
pašniki	20	ha	86	a	72	m ²
gozd	563	ha	66	a	28	m ²
nerodovitno	108	ha	11	a	72	m ²
sadovnjaki	25	ha	0,8	a	35	m ²

Skupaj : 1430 ha 37 a 57 m²

V ospredju je čisto polikulturno kmetijstvo.

Močno se spreminja tudi sam način izrabe zemlje, pri čemer doživljajo največje spremembe njivske površine. Ta proces se odvija v dveh smereh:

- preko popolne opustitve obdelave ter
- preko prehajanja njivskih v travniške površine.

Vzrok za opustitev obdelave zemlje je v ostareli delovni sili, oziroma v njenem pomanjkanju. Prirodni faktor (slaba kvaliteta zemlje, bližina gozda) je v ozadju. Opuščanje obdelovalnih površin v katastrski občini Hodoš je omiljeno z oddajanjem zemlje v najem drugim kmetom.

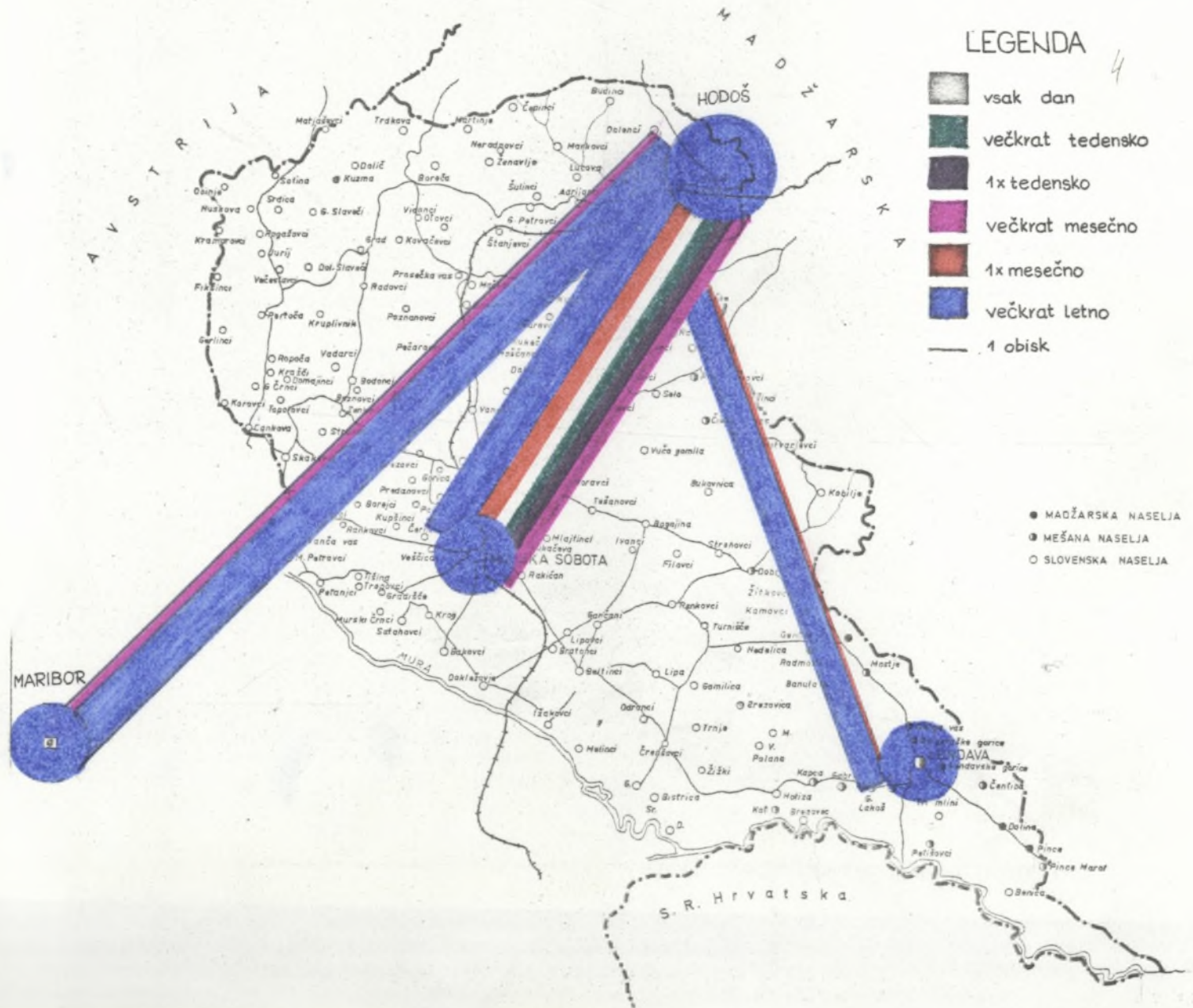
Povprečna starost kmečkega prebivalstva je 47,49 let. Več kot polovica aktivnega prebivalstva je starejša od 60 let. Ostarela kmečka delovna sila je eden izmed najočnejših faktorjev upadanja kmetijske proizvodnje. Na to upadanje pa v veliki meri vpliva tudi odhajanje mladih v tujino. Posamezni člani kmečkih in polkmečkih gospodinjstev odhajajo na delo v tujino ali pa v bližnje industrijske kraje. V zadnjem času je opaziti, da mladi ne odhajajo več toliko na delo v tujino, ampak se zaposlijo v večji meri v vseh industrijskih krajih Slovenije.

Povprečna velikost kmečkega posestva je 8,54 ha, na delovne sile. V živinoreji je dobro organiziran odkup mleka. Največ gojijo dve do tri krave in morda malo več svinj. Relativno je razvito perutninarstvo in v zvezi s tem prodaja jajc. Poglavitna panoga kmetijstva pa je tu obdelovanje polja. Pridelujejo v prvi vrsti pšenico, rž, krompir, ječmen in v manjši meri oves in koruzo.

Zaključek

Močna razdrobljenost kmečkih posestev ter prometna odmaknjenost k. o. Hodoš sta povzročila ohranitev vseh značilnosti klasične agrarne strukture do današnjih dni. Vpliv modernih socialno-ekonomskih odnosov se kaže v začetnem stadiju prehajanje kmečkih gospodinjstev v polkmečka gospodinjstva. Ostareli kmečki delovni sili, v opuščanju obdelave zemlje.

POGOSTOST OBISKOVANJ TRGOVIN IZVEN HODOŠA

12. Oskrba prebivalcev Hodoša

Člani skupine: Pečnik Bojan, Gimnazija Koper
Feischmidt Marija, Pedagoška akademija
Maribor.

Prebivalci Hodoša so se v preteklosti oskrbovali delno doma ali v bližnji okolici. Zahajali so v Szombathely, Szentgott-hárd, Gornje Petrovce in v Mursko Soboto. V teh krajih so bili sejmi, kjer so se oskrbovali z živili, gospodinjskimi in gospodarskimi predmeti, obutvijo in tekstilom.

Danes obstaja v Hodošu ena trgovina, kjer se vaščani oskrbujejo predvsem z živili ter s predmeti osebne potrebnje. Z obutvijo, tekstilom, mesom, gospodarskimi predmeti, gospodinjskimi predmeti ter pohištvo se oskrbujejo v drugih krajih, predvsem v Murski Soboti.

Vse to je razvidno iz tabele, ki smo jo sestavili na podlagi opravljenih anket.

Tabela 1: Kraji oskrbovanja prebivalcev Hodoša

	1	%	2	%	3	%	4	%	5	%	6	%	7	%	8	%
Hodoš	68	89,47	2	2,6	1	1,37	1	1,41	5	6,94	4	5,63	22	30,60	1	1,47
Šalovci	1	1,32			1	1,37							3	4,17	1	1,47
MS	6	7,89	45	58,44	70	95,59	70	98,59	66	91,67	65	91,55	47	65,27	65	95,59
Maribor			1	1,3											1	1,47
Ostalo	1	1,32	29	35,66	1	1,37			1	1,39	2	2,82				
Skupaj	76	100	77	100	72	100	71	100	72	100	71	100	72	100	68	100

Legenda: 1 - živila
 2 - meso
 3 - tekstil
 4 - obutev
 5 - gospodinjski aparati
 6 - gospodarski predmeti
 7 - predmeti osebne potrošnje
 8 - pohištvo

Da je osrednje oskrbno središče Murska Sobota, je razvidno iz tabele št. 2:

Tabela 2: Osrednje oskrbno središče
pogostost nakupa %

Hodoš	20	26,3
MS	52	68,5
Šalovci	4	5,2
Skupaj	76	100

Ugotovili smo tudi, kako pogosto se prebivalci Hodoša oskrbujejo. Rezultati ankete so pokazali, da prebivalci Hodoša ne kupujejo veliko živil in mesa, ker večino tega pridelajo doma. Gospodinjske in gospodarske predmete ter pohištvo kupujejo bolj redko v večjih oskrbovalnih centrih.

Tabela 3: Pogostost nakupa

	Vsak teden	večkrat tedensko	1x tedensko	večkrat mesečno	1x mesečno	redko
živila	7	46	8	10	2	6
meso	7	7	6	11	12	14
tekstil	2	3	-	7	7	52
obutev	2	3	-	7	6	55
gospodinjski predmeti	2	3	-	7	3	57
gospodarski predmeti	2	3	-	7	3	56
predmeti osebne potrošnje	4	12	2	11	8	37
Pohištvo	2	3	-	6	3	57

Tabela 4: Vzroki nakupov

	izbira	cena	tradici- ja	bližina	povezava z drugimi opravki	poveza- va z de- lovnim mestom
živila	3	1	-	54	11	5
meso	19	2	-	21	15	6
tekstil	20	3	-	21	17	7
obutev	22	1	-	23	17	6
gospodinjski predmeti	25	1	-	22	17	6
gospodarski predmeti	24	2	-	22	18	6
predmeti oseb- ne potrošnje	22	1	-	32	13	6
pohištvo	25	.	-	23	16	5

Tabela 5: Kje kupujejo

	vsak dan	večkrat tedensko	enkrat tedensko	večkrat mesečno	enkrat mesečno	večkrat letno
M. Sobota	10	10	6	19	12	20
Lendava	-	3	-	-	2	14
Maribor	-	-	-	2	-	28
Ljubljana	-	-	-	-	-	3
Dolič	-	-	-	1	-	-
Celje	-	-	-	-	-	1
Čakovec	-	-	-	-	-	1
Ormož	-	-	-	-	-	1
G. Petrovci	1	-	1	1	3	-
Beograd	-	-	-	-	-	1
Šalovci	-	1	-	-	-	-
G. Radgona	-	-	-	-	-	1
Radgona	-	-	-	-	-	5
Ptuj	-	-	-	-	1	-
Budimpešta	-	-	-	-	-	1
Slov. Bistrica	-	-	-	-	-	1

Živila kupujejo v vaški trgovini zaradi bližine, prav tako kot predmete osebne potrošnje. S temi predmeti se delno oskrbujejo tudi v Šalovcih. Ostale predmete pa večinoma kupujejo v Murski Soboti, kjer je izbira največja. Večina nakupov v Murski Soboti je povezanih z drugimi opravki, ki jih imajo v mestu, ali pa člani družine, ki so zaposleni v Murski Soboti, spotoma opravijo vsakodnevne nakupe.

Zaključek

V poročilu, ki smo ga sestavili na podlagi ankete, smo prišli do zanimivih ugotovitev.

Edina trgovina v Hodošu je dobro založena le z živilo in z najnujnejšimi predmeti osebne potrošnje. Zato so prebivalci Hodoša prisiljeni kupovati drugod. Glavni nakupovalni center na tem področju je Murska Sobota, ki ima dobro založene trgovine z raznovrstnim blagom, ki ga v Hodošu ni mogoče dobiti. Murska Sobota je za prebivalce Hodoša najbližji večji oskrbovalni center.

Prebivalci Hodoša se redko odločajo, da bi odhajali v večja središča le po nakupih. Zato nakupujejo takrat, ko imajo še druge opravke. Nekaj prebivalcev pa je zaposlenih v Murski Soboti in zato tudi tam kupuje.

Seznam kart in diagramov, ki so jih mladi raziskovalci izdelali
ob delu na mladinskem taboru

Karte

1. Izraba kmetijskih površin v k.o. Hodoš (delovna karta - merilo 1 : 2880)
2. Starost hiš in adaptacije po letu 1960 (paus matrica 1 : 2889)
3. Naravnogeografska ekspozicija nacionalno mešanega ozemlja v Prekmurju
4. Pogostost obiskovanj trgovin izven Hodoša
5. Prometna povezanost na nacionalno mešanem ozemlju v Prekmurju
6. Šolska mreža na nacionalno-mešanem ozemlju v Prekmurju
7. Dnevna migracija delovne sile v Mursko Soboto in šolska izobrazba le-teh
8. Dnevni migranti v tovarno pletenin Prosenjakovci
9. Oskrba z živili na dvojezičnem ozemlju občine Murska Sobota
10. Terciarnе dejavnosti na nacionalno mešanem ozemlju občine Murska Sobota - 1. 1971
11. Primarne dejavnosti na nacionalno mešanem ozemlju občine Murska Sobota 1. 1971
12. Gostota prebivalstva na nacionalno mešanem ozemlju občine Murska Sobota leta 1971

Diagrami

13. Kraji, kjer se oskrbujejo prebivalci Hodoša
14. Razvoj št. prebivalstva med leti 1951 - 1976 v Hodošu (paus)
15. Starostna in spolna struktura prebivalstva na nacionalno mešanem ozemlju občine Murska Sobota leta 1975
16. Aktivnost prebivalstva po dejavnosti 1951, 1961, 1971 (paus matrica)
17. Starostna in spolna struktura Soboške občine leta 1971
18. Starostna in spolna struktura prebivalstva na nacionalno mešanem ozemlju občine Murska Sobota leta 1975
19. Poprečna starost gospodinjstev v Hodošu
20. Nacionalna struktura dijakov o. š. na dvojezičnem ozemlju

21. Aktivno prebivalstvo v Hodošu
22. Pismeno in govorno obvladanje madžarskega in slovenskega jezika
23. Izobrazbena struktura prebivalcev Hodoša (po spolu)
24. Starostna piramida za Hodoš
25. Izobrazbena struktura odseljenih iz Hodoša
26. Izobrazbena struktura prebivalstva v Hodošu
27. Starostna piramida prebivalstva na začasnem delu v tujini
28. Starostna struktura predšolskih in šolskih otrok po krajih na dvojezičnem ozemlju
29. Znanje madžarščine in slovenščine učencev o.š. na dvojezičnem ozemlju

K A Z A L O

Stran

I.	UVOD	1
II.	SOCIALNOGEOGRAFSKA PROUČEVANJA NARODNOSTNO MEŠANEGA S SLOVENCMI IN MADŽARI POSELJENEGA OBMOČJA OBČINE MURSKA SOBOTA	4
	1. Splošno geografski opis obravnavanega območja	4
	2. Prometne razmere na socialno mešanem ozemlju občine Murska Sobota in oskrba prebivalstva	8
	3. Osnovne demografske značilnosti nacionalno mešanega ozemlja občine Murska Sobota . .	12
	4. Šolska mreža in uporaba jezika na nacional- no mešanem ozemlju	16
III.	SOCIALNO GEOGRAFSKA PROUČEVANJA KATASTRSKE OBČINE IN NASELJA HODOŠ	18
	5. Zgradbena struktura naselja Hodoš	18
	6. Socialno ekonomska analiza gospodinjstev v Hodošu	21
	7. Splošna demografska analiza Hodoša . . .	24
	8. Trasne, sezonske in dnevne migracije pre- bivalcev Hodoša	28
	9. Izobrazbena struktura prebivalcev Hodoša	34
	10. Funkcija dvojezičnosti v Hodošu	36
	11. Kmetijstvo in kmetijska izraba zemlje v katastrski občini Hodoš	41
	12. Oskrba prebivalcev Hodoša	43
	SEZNAM PRILOŽENIH KART IN DIAGRAMOV	48
	SEZNAM KART IN DIAGRAMOV, KI SO JIH MLADI RAZISKOVALCI IZDELALI OB DELU NA MLADIN- SKEM TABORU	49